

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és
ünneppnap kivételével)
mindennap délután
4 órakor.
Szerkesztőség és ki-
adó hivatal:
Via Clotta 28.
Telefon sz.: 778
Szám 4 fillér,
Vidéken 6 fillér.

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben hához hordva
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.
Vidéken, postai szétkü-
désel:
Egy hónapra . . . 1 k. 80 fill.
Negyedévre . . . 5 k. 40 fill.
Hirdetési díj: Egy 4 ha-
sábos nonpareille sor 10
fillér. Hivatalos hirdeté-
sek egy sor 20 fill.

A drága Beck.

A vértanuk napjára kedves aján-
dék éri a nemzetet. Gróf Beck
vezérkari főnököt nyugalomba vo-
nultatják. Ez a név az egész ka-
marillát jelenti, szellemét annak a
sötét intézménynek, mely a magyar
szabadságra annyis rávetette
hüvös árnyékát. Ez a gróf Beck,
mint vezérkari főnök fog most
nyugalomba vonulni, de mint a
kamarilla lelke, azt hisszük, addig
fog kísértetni, míg az árnyékvilág
lakója marad.

Gróf Beck annak a politikának
az áldozata, mely főcélul azt tüzte
ki maga elé, hogy a monarchiát
nagy katonai állammá tegyék. Most
ez a katona bukik, ki szintén en-
nek a politikának volt évezedes
hőse, de a véletlen úgy hozta
magával, hogy a katonai haladás
megkivánta most gróf Beck elesztét
gróf Montecuccoli javára.

Az irányelv ma az Bécsben,
hogy a szárazföldi hadsereg rová-
sára a hadi tengerészet fejlesztés-
sek, mert az olasz-osztrák viszony
oly komoran alakul, hogy ennek a
borúnak eloszlására már csak
ez a — viharágyu szükséges.

De mélyen csalatkozik az, aki
azt hiszi, hogy — gróf Beck bu-
kott. Itt bukásról nincs szó, csak
vesztéséről. A ki pedig vesztett,
az sem gróf Beck, hanem a ma-
gyar nemzet. A haditengerészet
fontosságát ki kellett emelni, azért
mert Montecuccoli úgy kívánta,
hogy a költségét emeljék. Világos,
hogy ezt oly módon kell megten-
ni, hogy a parlamentek akadékos-
kodások nélkül fogadják el a költsé-
gvetési javaslatokat.

A politikai komédiázásoknak
mindig az a végük, hogy a nem-
zetet nyuazzák. Beck eltávolításával
bizonyítják Bécsben, hogy a hadi
tengerészeti kiadások felemelése oly
fontos, hogy az még az olyan ál-
dozattól sem riad vissza, mint a
milyen gróf Beck nyugalomba vo-
nultatása.

Eben gubát cserél a nemzet,
mikor örül Beck letünésén és kap
a haditengerészeti költségek fel-
emelésén. A költségek nagyobbak
lesznek, Beck ur pedig tovább is
beleszól az országos ügyekbe, sőt
azt hisszük, már a bukása után
azon fog dolgozni, hogy a hadi-
költség, melyért buknia kellett, fel-
emeltessék. Mi mindig alul mara-
dunk, erszényünk pedig úgy ürül,
mint lassacskán fogy a jövőben
való bizalmunk.

Ferenc Ferdinánd trónörökös
használták fel a politikai trükk

véghezvitelére. Nemrég még a
király megdicsérte a szárazföldi
hadsereget, ma már azonban úgy
hozta magával a politika, hogy a
trónörökösrel üttették helyre a bak-
lövést, mit a király különös szere-
tete Beck iránt idézett elő. A cél
elérése érdekében szögge függesz-
tik azonban a „különös“ szeretete-
ket is és határoz a száraz „szükség-
let“, mely csak úgy megteremtőd-
jék, nem keresi a legdrágább és a
leghihetlenebb áldozatot se. Így
bukott meg gróf Beck vezérkari
főnök, kedvence a királynak s így
fizeti meg a fájdalomdíját a jó
fejős tehén, a nemzet.

Beck, a szárazföldi vezérkari fő-
nök, nagyon „drága“ volt eddig
is a nemzetnek. A szárazföldi had-
sereg folyton „kitünő“ volt alatta,
de folyton „nem rendelkezett a
szükséges eszközökkel.“ Tehát a
kitünő szárazföldi hadsereg teljes
felszereléséig vérig nyuazzák a
nemzetet, mert folyton fizettette
Beck, hogy „rendelkezhessék a
szükséges eszközökkel.“ Most már
a kitünő szárazföldi hadsereg tel-
hetetlen szája teli van tömve. A
legképzelhetőbb kicsinységeig tel-
jesítették minden „szükségeit.“
Most aztán, hogy a szárazföldi
armádia címén már Bécs is rös-
telné nyuzni népeit, kinyitja egy
másik éhes száját, a haditengeré-
szetét. Ez is „kitünő“, sőt itü-
nőbb, mint a szárazföldi hadsereg,
de — „nem rendelkezik a szük-
séges eszközökkel.“ Mért nem
rendelkezik e még kitünőbb had-
sereg? Mert Beck a kitünőbbnek
megszavazott összegeket is mind
a saját hadseregének, a száraz-
földinek hízalására költötte. Ezt
lelepleztették a trónörökösrel, Becket
bűnbakul elcsapják, a „még kitü-
nőbb“ armádiának „szükségeit“
pedig, tekintettel különösen a fe-
nyegető olasz-osztrák háborúra,
megfizetik szintén a nemzettel.
És a nemzet örömben, hogy
Beck elmegy, bizonyára fizetni
fog. Ezért „drága“ nekünk Beck
igazában még csak most, mikor
elkergetik,

Goluchovszki buktatása. Bécsből is,
Budapestről is egyszerre kapjuk a hire-
ket, hogy a delegációban meleg lesz a
helyzete a külügyminiszternek, mert a
magyar függetlenségi párt erősen be fog
neki fűteni a szerb bonyodalmak miatt,
az Eighth-klub látogatásáról az angol
sajtó magyarellenes informálása miatt és
sok más miatt. Sőt az is valószínű,
hogy ezek a függetlenségi emberek
még bizalmatlanságot is szavaznak majd
a „szép Agenor“-nak. A külügyminiszter
hajsza most az egyszer annyira komoly,

hogy még a nagykövetek is állítólag azért
jártak Wekerlének, hogy az ő mézédés
száján keresztül pardont esengjenek a
szerencsétlen külügyérnek. Stb. stb. Szó-
val a mérges magyar negyvennyolcasok
megint Goluchovszkit buktatnak! Ezt
hallva, csendesen emlékezünk juniusra,
mikor ugyanezen mérges negyvennyolca-
sok ugyancsak Goluchovszki buktatására
letett esküvel mentek föl Bécsbe s a
dologból mi süle ki? Egy nagyszerű
pezsögös diner a halálraítéltnél, melyen a
Robespierre-k — keblére borultak Go-
luchovszkinak.

La società contro

l'acattonaggio.

Confessiamo subito sinceramen-
te; di questa società non siamo
mai stati entusiasti; diciamo pro-
prio chiaro e netto il pensiero no-
stro: subito al primo annuncio dei
passi fatti per la costituzione della
società ci era entrato nell'anima
un forte dubbio. Sotto il sentimen-
to umanitario che si diceva l'ispi-
ratore dell'idea, noi vedemmo far
capolino l'egoismo.

Sono molti anni d'allora; oltre
venti certo. Uscivano a quel tem-
po due periodici settimanali lette-
raii, in cui collaboravano i più
briosi pubblicitisti d'Italia. In un
articolo scintillante di spirito, di
fiute arguzia toscana, Ferdinando
Martini, da anni parecchi divenuto
governatore dell'Eritrea parlava di
Zola — non ricordiamo bene se
fosse nel *Farfalla della Domenica*
o nella *Domenica letteraria* — i
due giornali a cui alludiamo.

Con ironia fine, con sarcasmo
acuto, pur non destituito di mo-
derazione, con quella cortese can-
zonatura in cui egli era insupera-
to, discorrendo del verismo crudo
di Zola, flagellava la schifiltosa
susceptività di certi messeri, i quali
lamentavano che la descrizione così
viva, così vera delle miserie uma-
ne turbasse loro la dolce elabora-
zione del chilo.

E' proprio così; i ricchi e gli
agiati vorrebbero ignorare le mi-
serie umane, perchè il vederle,
l'udirle pur parlare, se non muo-
ve il loro cuore a sorgere imperio-
so consigliere a lenirle, a solle-
varne gli oppressi, offende la loro
sensibilità delicata e potrebbe —
oh sventura — e potrebbe offu-
scarne un po' di allegria nelle su-
perbe imbandigioni, oggetto di
attenta e zelante sollecitudine del
cuoco o della cuoca e del perso-
nale addetto alla cucina. Un signo-
rile cocchio tirato da ben nutrita
pariglia, balda, vivace, lo conduce
alla mensa appetitosa. Guai se il
caso così spesso nemico delle gioie
umane gli facesse, pur nella rapi-
da corsa, incontrare un cencioso
macilento, coi segni dell'inedia sul
volto.

Quella vista rivolta lo stoma-
ca, ohimè, potrebbe ripresentargli
al momento felice in cui i saporiti
manicaretti invitano irresistibili
e pare sospirino l'onore di entrare
nello stomaco nobilissimo.

Tolto quel po' di iperbole che

ci potesse essere nelle nostre
parole, che pur sono espressione
del vero; noi crediamo che il mo-
vente, se non unico, certo princi-
pale, dello zelo per l'istituzione
della società contro l'acattonag-
gio sia stato il desiderio egoistico
di non aver dinanzi agli occhi
quei documenti così chiari della
misera umana. Oh! certo non è
un bello spettacolo; certo è un po'
noioso e seccante, sia pure una
volta sola la settimana, veder pas-
sare innanzi que' cenciosi, quegli
impiagati, que' storpi, quei muti-
lari. Che cosa è mai se questi in-
felici soffrono la fame, se oltre alla
mortificazione di dover la vita alla
pietà altrui abbiano pur quella di
vedersi oggetto del disprezzo e
dell'avversione di chi ha modo di
garantirsi d'ogni guaio, di rendersi
bella e lieta l'esistenza, che cosa
è tutto ciò in confronto al senso
di fastidio che i privilegiati della
fortuna provano alla noiosa pro-
cessione di que' miseri?

In quanto a noi, vorremmo, fin-
chè le miserie umane non saranno
sparite, finchè ogni uomo non av-
rà almeno quanto occorre a non
morire di fame, o a soffrire gli
orrori di questa, che lo spettacolo
delle miserie umane sia ognora
presente ai ricchi perchè li mova
ad una pietà attiva di sollievo e
di soccorso.

Ad ogni modo però, se lo spet-
tacolo si togliesse, togliendo pure
la miseria che n'è la cagione, oh,
sarebbe una gran bella cosa; a
questa condizione saremmo ben
lieti che i ricchi godessero indi-
sturbati tutte le gioie che la ric-
chezza può procurare. Ma finchè
tanti loro fratelli soffrono, soffrono
insopportabilmente, devono sapere
che sofferenti ci sono, perchè com-
prendano il dovere di dare loro
sollievo e lo spettacolo delle sof-
ferenze umane a ciò non li move,
oh, lo spettacolo lo abbiano sem-
pre innanzi e turbi loro e il sonno
e l'appetito.

Si è costituita, dunque, la so-
cietà contro l'acattonaggio, la qua-
le si è proposta di togliere la pro-
cessione rattristante degli acattoni
che il sabato vanno di negozio in
negozio a prendersi il solduccio.
La società doveva arrecare tanti
bei vantaggi oltre a quello accen-
nato: i poveri non solo avrebbero
avuto quanto si buscavano elemo-
sinando, ma più ancora, e con
grande risparmio di fatica, specie
pei troppo vecchi, malaticci e di-
fettosi, e si sarebbero pure rispar-
miata la mortificazione di dover
tante volte stendere la mano a
raccolgere l'elemosina.

Queste le parole, e i fatti? Oh,
i fatti le smentiscono brutalmente.

Sapete che cosa dà la società
ad ogni povero, perchè possa vi-
vere una intera settimana? Da
venti a trenta soldi! Non è que-
sto un crudelissimo insulto alla
misera? E non diciamo altro. So-
cietà siffatte sono una vivente
menzogna, un'offesa sanguinosa
all'umanità.

A hercegprimás a kivándorlás csökkentéseért. A sok üres jajveszélés és még üresebb tervezetés közt az ország ősz hercegprimásának, *Vasváry* Kolos bíborosérseknek hazafias lelkében fogant meg az egyetlen üdvös eszme, melylyel az óriási nemzeti csapást, a kivándorlást meg lehetne szüntetni e szerencsétlen országban: földet kell adni a népnek. Mivel pedig ezt neki más nem ad, adjon az egyház. Parcelláza föl s ossza szét a magyar nép közt a magyar püspök azt a rengeteg földbirtokot melyet száradok folyamán a hazától kapott a haza védelméért. A hazát megint nagy veszedelem fenyegeti. Nem külső ellenség, de belső, gyilkos kór: a kivándorlás. Ez új honvédelemre szálljon sikra megint a főpapság, Ma nem bándériumjai élén, de földosztó kezével mentse meg a hazát, a hazának veszendőbe menő népét! E magasztos eszme megvalósítása végett az agg főpap, mint Budapestről nekünk jelentik már konferenciára össze is hitta e hó közepére az ország minden püspökét. Ezen az értekezleten fognak tanácskozni a főpapok arról, mi módon lehetne több helyen a főpapi birtokokat parcellázni úgy, hogy ezzel a szegény népet visszatartsák a kivándorlástól vagy legalább is csökkentsék a kivándorlást.

HIREK.

Október 6.

Az aradi Tizenhárom magyar nemzeti ünnepét is, mint minden más magyar nemzeti ünnepünket, hagyományos részvétlenséggel és rideg szívvel „ünnepelte meg“ a jó és hazafiasérzésű Fiume. A rekviemen egyetlen száll autonomista legény sem jelent meg a városi hatóság kitűnő testületéből. Éretük természetesen nem halt meg a Tizenhárom. Mi közül nekük a vértanuk emlékeztetéséhez és kegyeletéhez? Hiszen még a nyelvüket sem akarják érteni, nem hogy magasztos szellemükhöz iparkodnának fölemelkedni. Ezen urak lelki szükséglete teljesen kielégül a Circolo letterario magyargyűlölő tramway-hymuszainak beemlézésében s Riccardo Zanella deputato trieszti sürgöny-ömlengéseiben. Ne bántuk őket, szegényeket! Ám ha náluk csak természetesnek találjuk e részvétlenséget, annál inkább meg kell botránkoznunk a magyar állam itt kitaritói közegeinek megszégyenítő viseletén. A fiumei államhivatalok egyetlen képviselője sem ünnepelte meg hivatalosan október 6-ikát. És ezek akarják itt képviselni a magyar államot, reprezentálni a magyar nemzetet? Píha!

Dicsérettel tesszük a kivételek közé a *m. kir. állami főgimnázium* derék és hazafias tanárkarát, mely egymaga nem zárta ki szívét a nemzet kegyeletéből. Kitűnő igazgatójával élén, *Fest* Aladárral (pedig ez az ur királyi tanácsos) megjelent a St. Vito templom gyászmiséjén, odavitte a lelkes ifjúságot is a vértanuk gyászba borított ka-

tafalkájához s imádkozott a haza nagyjainak örök nyugalmaért, egyben távolmaradt hűtlen fiumei fiainak kegyetlen bűne bocsánatáért is. A gyászmisét a főgimnázium hittanára, *Sándorffy* káplán tartotta s a jelenvoltak meghatóttan hallgatták végig. Rekviem után a gimnázium ifjúsága külön alkalmi ünnepséget is rendezett a gimnázium épületében. Ezen az ifjak beszédeit tartottak s szavaltak magyarul és olaszul, aztán énekaruk elzengette a Hymnuszt. Az előadások egész nap szüneteltek.

A fiumei állami felső kereskedelmi iskola *Széchenyi*-önképzőkörre is rendezett d. e. 9 órakor az aradi 13 vértanú emlékére ünnepélyt, melynek műsora a következő volt: 1. Hymnus, előadta a zenekar. 2. Ünnepi beszéd, mondta C. I. tanárnélök. 3. Tavasz etmult . . . előadta a zenekar. 4. Emlékezés, mondta Szemere László ifjúsági elnök. 5. Tizenhárom (Ábrányi Emil), szavalt Radó Béla. 6. Szózat, előadta a zenekar. 7. Az aradi Golgothán, (Szalay Károly) szavalt Augusztin István. 8. Csak magyarok legyünk (Dalmadi Győző), szavalt Richtseit Imre. 9. Kossuthnóta, előadta a zenekar, melynek kíséretével az ifjúság és a vendégek is énekelték a szép dalt.

— **Sírámok.** Az igen tisztelt fiumei kereskedelmi és iparkamaristák telesírják az egész magyar sajtót, hogy „az Adrián Trieszté az uralom, de félelmesen emelkedik Spaletó és Ragusa kikötő forgalma is, csak éppen Fiuméért nem tölténik semmi!“ Tudniillik, hogy a magyar állam nem tesz ezéit a szegény városéit semmit. És a magyar sajtó szíve megesik e sírákokon és résztvevő hangon lenyomatja valamennyit. Még azt a hallatlanul képmutató panaszt is, mely valósággal rágalmazás már: a magyar állam nem tesz semmit Fiuméért. Fiuméért, mely még a levegőt is, a mit szív, a kenyert is, a mit eszik, annak a magyar államnak köszönheti! Ezéit meg aztán tönkre Fiume szárazföldi és tengeri forgalma — a siránkozó olasz nyelvű polgártársak jeremiádjai szerint. A szomorú forgalmi süllyedés valódi oka azonban nem ez az állami mostoha bánásmód, igen tisztelt panaszt tevő áruk. Hanem igen nagy részben az a végzetes politika, mit az önk imádóit politikai szövetekezete, az autonompárt itt tulajdon városa megőlésére folytat. Ez a „politika“ valósággal elmarja e várostól a még megmaradt és igen szépen fejleszthető kereskedelmi összeköttetéseit is. A horvátok és dalmaták ellen indított gyáva autonom-pogromnak köszönhetik tudniillik önk azt az ijesztő visszaesést, a mit kereskedelmükben napról-napra sirathatnak. Ezt megirtuk önöknek, intő figyelmeztetésül, vezércikkben is elég sokszor. Elég rég. Megjósoltuk jóelőre, mi lesz a következménye e nek az önk „politikájá“-nak. Már is szomorú tényekben mutatkozott: ijesztő minuszokban a forgalomban. Csak egy hónap alatt 106.051 métermázsával pedig a kimenő forgalma, a tavalyi ugyanazon hónap eredményéhez képest.

Bezzeg önöknek kényelmesebb ezeket látva töredelmes mea culpa helyett — az államot vádolni, rágalmazni. Mely „nem tesz semmit“ önökéit. És sürgetnek tőle 23., 36., 37. és 39. számú raktárakat. Építtessen önöknek az a smucig magyar állam még négy új raktárt! Építtessen új raktárakat akkor, mikor csak egy hónap alatt több mint másfélszáz ezer mmázsa porékkával kevesebbet mutatnak ki önök maguk. Hát mit raknának ezekbe az új raktárakba? Az elmaradt rengeteg árukat? Nem, ezeket nem, hiszen ezek, ha megjötték volna, az idén is épp oly

kényelmesen elfértek volna a meglévő raktárakban, mint a hogyan elfértek tavaly. Valószínűleg az autonóm bölcseséget s kitűnő pártjuk városboldogító „politikáját“ — mert másuk, farizeus panaszkodásaikon kívül, úgy sincs beraktározni való. Ha erre kellene az új raktárak, akkor mi is követeljük mind a négyet, föltéve, hogy önk jól, biztosan és örökre bezárják oda autonomistáikat politikai hóbortjaikkal. Mert ez esetben Fiume érdekéből való lennének azok az új raktárak, mi pedig mindent kizárólag Fiume érdekéből támogatunk, vagy üldözünk.

— **L'Istituto per gli artigiani.** Siamo lieti di pubblicare che giovedì u. s. ricorrendo il giorno onomastico del Re, fu iniziato nei locali dell'Orfanotrofio „Maria“ l'istituto per Artigiani, coll'intervento del Comitato direttivo e dell'Ispettore Dirigente dell'associazione.

Alle ore 12, dopo una funzione religiosa, fu servito un lauto desinare ai fanciulli ricoverati che sono fin'ora in numero di 16.

La Direzione dell'istituto è stata assunta dal sacerdote Don Luigi Branca.

Si previene il pubblico che ogni mattina alle ore 6.30 ed alla Domenica alle 8 ant. ed alle 3 pom. saranno celebrate funzioni sacre nella cappella dell'istituto.

Ne riparleremo domani.

— **Kormányzói estély a tanárvendégek tiszteletére.** Gróf Nákó Sándor kormányzó a Fiumében időző kereskedelmi tanárok tiszteletére tegnap este fél tízkor estélyt adott. Az estélyen a résztvevő tanárokon kívül tizenhat hölgy is részt vett. Jelen volt többek közt: Wickenburg István gróf miniszteri tanácsos, Kankovszky Ferenc, Egan Lajos és Domáth Imre miniszteri osztálytanácsosok, Vio Ferenc dr. polgármester, dr. Tóth Elemér ügyvéd, a Fiumei Hirlap felelős szerkesztője, Meynier Henrik, a kereskedelmi és iparkamara elnöke, a helybeli felső kereskedelmi iskola egész tanári kara és a sajtó képviselői vettek részt. Nákó Sándor gróf kormányzó a palota középtermében fogadta a vendégeket, akik ezután a fehér erkélyterembe vonultak, a hol a kormányzó neje szeretetreméltóan fogadta őket. Amint a vendégek együtt voltak, a középterm erkélyén elhelyezett városi zenekar rázendítéit a Rákóczi-indulóra. A vendégek ezután Nákó Sándor gróf vezetésével megtekintették a gyönyörű palota termeit. A márványteremben gazdag buffet volt felállítva és fél 11 óra tájban ide vonult be a vendégsereg, kedélyes társalgással töltve az időt, miközben a szolgák pezsgőt és egyéb frissítőket hordtak szét, a városi zenekar pedig játékkal szórakoztatta a társaságot. A zenekar ez alkalommal, csudálkozásunkra, több magyar zeneművet is játszott. A vendégek fél 12 órakor oszladozni kezdtek.

— **Mikor a felség megbolondul.** Az annáni császár vérengzéséről ma azt telefonálják, hogy a barna felséges uron dühöngő örület tört ki s ez állapotában ölt le feleségei közül többet s lövöldözte össze revolverrel a császárház sok tagját. A császár eleinte csak a feleségeivel kegyetlenkedett s közülök néhányat borzasztó embertelenséggel megcsönkített és halálra kínozott, majd pedig testvéreit és egész udvartársait is revolverlövéssekkel elütötte a belső palotából. Az örült uralkodó közelébe jutni most senki sem mer s a francia helytartó, a kinek a császár egész kormányzati működését ellenőriznie kellene, szintén nem mer beleavatkozni a dologba, nem tudja ártalmatlanná tenni a dühöngő örületet s így a felséges ur tovább lövöldöz.

— **Pogrom . . .** Az „Alkotmány“ című klerikális politikai napilap hosszabb cikkben foglalkozik a koalíció és a zsidóság viszonyáról. Azt fejtegeti benne, hogy

a zsidóság a koalíció ellensége és azt, ha tehetné, egy kanál vízben is megfojtaná. Az „Alkotmány“ ezt „bizonyítja“ is. Még pedig azzal, hogy a zsidók segítségével a választásokon a néppárti jelöltek nagy tömege lépett fel de a zsidók kibuktatták és függetlenségi képviselőket választottak. Hát ez komolyan hihetetlen cselekedet, — az Alkotmány szerint. A zsidókról nem akar tudni, de a zsidó voksot megköveteli. Az Alkotmány e fölötti végelkeseredésében pedig így kiált fel: Ha tovább is ilyen szerepet játszanak . . . pogrom lesz a vége. Az ilyen ut Kisenevbe vezet, teszi hozzá aztán — reménységgel. Nos, ilyen lapok látnak még napvilágot Európában! Az elvetemedettségünknek csak a butaságuk ngyobb. Egyébként furcsa világot vet ez g kis eset a koalícióra. Többsége függetlenségi s mégis ezeknek a hivatit akarja a „koalíciós“ Alkotmány pogrommal kiirtani.

— **Konyhatüz a kormányzói palotában.** Ma reggel háromnegyed 7-kor a kormányzói palota mosókonyhájában tűz támadt. A tűz úgy keletkezett, hogy a villamos vasaló szikrát adott, mitől lángot fogott egy deszka. Az előhívott tűzoltóknak már nem volt sok bajuk a tűz oltásával.

— **A városházáról.** A községi választók listája ellen beadott felszólamlások ügyében, a városi állandó bizottság október 9-én délután fog ülést tartani. — A városi iskolaszék ma este 6 órakor ülést tart, a melyen — többek közt — a jövő évre szóló költségelőránnyal fognak foglalkozni.

— **Un anniversario.** Il Circolo „Mattia Corvino“ solennizzò oggi il doloroso anniversario della tragica morte dei tredici generali ungheresi, appiccati ad Arad, il 6 ottobre 1849.

La festa commemorativa si tenne nella sala di disegno del locale Ginnasio sup. di Stato.

Quivi vennero sospese tutte le lezioni e gli studenti fecero vacanza.

Nella chiesa monumentale di San Vito fu celebrato dall'illustre catechista del ginnasio, il dottissimo prof. Saudorffy un mesto ufficio divino, presentì il corpo insegnante e gli studenti.

Nella nominata sala ginnasiale fu fatta opportuna e bella commemorazione dei martiri, a grande vantaggio dei sentimenti patriottici e cui l'animo dei giovani dev'essere accuratamente educato.

All'infuori del corpo insegnante, con a capo il chiaro direttore prof. Fest, non abbiamo veduto un solo rappresentante di autorità o di corporazione. Non ci fa meraviglia che sia mancata la rappresentanza di coloro che hanno così spesso il patriottismo sulle labbra; ma è ben strano che non si sia veduto un solo rappresentante delle autorità governative, un solo rappresentante degli ungheresi dimoranti a Fiume.

— **F. A. C.** A Fiumei Atletikai Club igazgatósága értésére adja a tagoknak, hogy a szokásos football-trainingek vasárnaptól, e hó 7-étől kezdve minden vasár- és ünnepnapon délután 3 órától lesznek. A játékosokat felkérjük, hogy a trainingeken pontosan és teljes számban jelenjenek meg.

— **Olasz ékszeroltvaj-szövetkezet.** Milánóból táviratozzák, hogy a rendőség ott tegnap egy, magyarokból álló tolvajbandát fedezett föl. A banda egyik tagjának lakásán a házkutatás alkalmával harmadfél millió értékű drágakövet találtak; a kövek ékszerekből voltak kitérvelve, a melyeket a banda tagjai a külföldön harcsoltak össze.

— **A reggeli lapok hírei.** Elsülyedt kivándorlási hajó. Newyorkon keresztül egy kivándorló hajó rettentő katasztrófájáról érkezik hír. Mint ugyanis egy Honkong-

ból Newyorkba érkezett távirat jelenti, a Charterhose nevű kivándorló hajó elsüllyedt. A kapitány és hatvan utas a tengerbe veszett.

A baba után halálba. Barta Andrásné abauj-szántói fiatal asszony újszülött gyermekét véletlenül úgy találta a bölcsőből kiejteni, hogy az meghalt. Az asszony azóta buskomorságba esett és e hó 3-án, mikor a ház népe mind a vásáron volt, felakasztotta magát.

Nemzetközi tengerészeti kiállítás. A gőzhajózás megkezdésének századik évfordulója alkalmából a jövő évben, mint a Fiumei Hirlap már jelentette, nemzetközi tengerész-kiállítást terveznek Bordeauxban. A kiállítás rendezősége a francia tengerészeti liga. A kiállítást május 1-én akarják megnyitni és hat hónapig tartanak. Külön osztályt állítanak fel a gyarmati termékek számára, amelyek különösen szoros összefüggésben vannak Bordeaux kereskedelmével. Külön pavillonokat emelnek az oceáni geográfia, vízi autómobilok és a léghajózás számára. Azonkívül kongresszusok, versenyek és tudományos felolvasások is lesznek.

Tömeges csőd Eszéken. Czurda Félix vaskereskedő, Czurda és Raith fakereskedő, Czurda, Raith és Társa butorgyáros és Heller Gyula gépgyári cégek ellen Eszéken megnyitották a csődöt. Egy zombori hitelező tegnapielőtt 63.000 korona követelésének fedezetére végrehajtást akart foganatosítani az egyik Czurda-cég ellen, mire mind az öt, amely szoros üzleti összeköttetésben állott egymással, csődöt kért maga ellen s bezárták üzleteiket. A butorgyárnak mintegy száz munkása kenyérrel vesztette. Czurda Félix és Heller Gyula vasárnap óta eltűntek és attól tartanak, hogy Amerikába mentek.

Bécs számokban. Bécs város statisztikai évkönyve most látott napvilágot. Érdekes adataiból adjuk a következőket: Bécsben 35,052 ház és ezekben 407.773 lakás volt, Házasságot 17.072-öt kötöttek, ellenben 837-et felbontottak. 55.413 gyermek született, több mint mint 30 percentjük törvénytelen. Meghalt 32.931 ember, közülük 521 öngyilkosság, 349 szerencsétlenség révén. Az utcák száma a város husz kerületében 2345 volt, 885.416 méter hosszúságban. A nyilvános parkok száma 206 volt. A rendőrség 284 felügyelő vezetése alatt 2955 emberből állott. 34 kórházban 7777 ágy volt a betegek rendelkezésére. A város lakossága 237.486 marháat, 323.340 juhot, 638.800 disznót, 6 millió darab szárnyast 26.446 lovat s rengeteg egyebet fogyasztott el.

A viheder. Egy amerikai szénbányában, Bluefieldben, felrobbant a bányalég s a benn dolgozó munkások nagy részét elzárta a külvilágtól. A borzalmas szerencsétlenségről a következő híradás érkezett: Hétszáz munkás közül, kiket tegnap a rokohompasi szénbányatársaság nyugati bányájában, Bluefieldben, Nyugot-Virginiában robbanó bányalég ért utol, eddig csak keveset mentettek meg. Legalább hatvan ember van még a betemetett bányafolyosókban, hol őket a behatólángok fenyegetik. A mentők a szerencsétleneket nem tudták elérni, mert a tűz az előrenyomulást lehetetlenné tette.

A cár mint cenzor. Szentpétervárról jelentik, hogy a cár betiltotta Korupatkin emlékiratainak közzétételét. Korupatkin emlékirataiban tulajdonképen saját védekezését írta meg és védőiratában több nagyherceg és magasrangú katoná ellen súlyos vádakot hozott fel. Ez volt az oka a cár tilalmának.

Párbajban elvert főispán. Szabadkán Bezeredy István főispán és Regényi Gábor dr. összeszóalkozásból kifolyólag véres kardpárbajt vívtak egymással. A párbajban Bezeredy István súlyosan megsebesült.

Dr. Feles-féle Stomatín a fogakat néhány napi használat után hó fehérré tisztítja. E magyar gyártmány kapható minden drogeriában és gyógyszerárban.

Dr. Keszthelyi Péter Szusákon lakik a 68. számú Ruzsics-féle házban. Telefonszám 499. Rendel délelőtt 11-től 12 és félóraig és délután 2-4-ig.

x Gyermektáplisz. A gyermekek halálzásának erőlyes megakadályozása céljából gyakran okvetlen szükséges a megbízhatatlan, bajthozó friss tehén-tejet teljesen elhagyni és helyébe egy könnyen emészthető, mindig változatlan, az emésztést nem meggátlandó táplálékot adni. Ezen követelménynek a legjobban a Nestlé-féle rég bevált és elősmert gyermek-táplisz felel meg, mely csak vízzel főzve, kitűnő gyermek-táplálékot ad, hányást és hasmenést megakadályoz és a már fenálló emésztési zavarokat eltávolítja.

Festőiskola. Hevesy Pál festőművész Via Caserma 5. szám allati műtermében festőiskolát nyit. Beiratkozói naponként 4-5 óra közt lehet. — Képeit egyben művásárlók figyelmébe ajánljuk.

TÁVIRATOK.

A kiegyezés.

Budapest, okt. 6. Wekerle Sándor kijelentette, hogy a kiegyezés hamar dűlőre jut. A két kormányelnök tanácskozását e kérdésben már nemsokára megtartják.

A Zeit támadása.

Budapest, okt. 6. A Zeit támadásával szemben, hogy a koalícióban bomlás állott be, a kormány nyilatkozik. Kijelenti, hogy merő osztrák koholmány a Zeit állítása, amennyiben a koalícióban a miniszterek teljesen egyetértenek. A függetlenségi miniszterek a kormány reformjaihoz egyöntetűen járulnak hozzá és semmi akadályt nem gördíthetnek azok megvalósítása elé.

Wekerle Bécsben.

Budapest, okt. 6. Wekerle Sándor miniszterelnök keddi bécsi látogatása alkalmával Goluchovszki külügyminisztert is meg fogja látogatni.

Állami zálogházak.

Budapest, okt. 6. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy főbb vidéki városban állami zálogházakat állít fel. (Reméljük, hogy Fiume is részesül e kiváló szerencsében. — Szerk.)

Beck utódja.

Wien, okt. 6. Gróf Beck bukó vezérkari főnök utódja kétségtelesen Pittreich hadügyminiszter lesz. Potyorek vezérkari főnökhelyettes is elhagyja állását.

György herceg Bécsben.

Wien, okt. 6. A jövő hónap elején György herceg Bécsbe utazik. Utazásának politikai fontossága van. (György herceg tudniillik Kréta kormányzója s ez az utja a krétai zavarokkal áll összefüggésben. — Szerk.)

Oroszország a tönk szélén.

London, okt. 5. Az orosz pénzügyminiszter legújabb bevallása,

hogy százötvenöt millió rubel hiány van, nem lepi meg az angol közvéleményt. A Daily Express azt írja, hogy az orosz állam közvetlenül a tönk előtt áll, a Daily Graphik pedig azt mondja, hogy Oroszország helyzete még sokkal aggasztóbb, mint a milyennek Kocovcev pénzügyminiszter vallja. Az orosz pénzügyminiszter az utóbbi időben annyi papirospénzt hozott forgalomba, hogy kétséges, vajjon még mindig akkora-e az aranytartalék, a milyennek a törvényrendeli és ha a jegykiadás a mostani arányban szaporodik, akkor elkerülhetetlen, hogy Oroszország a legrövidebb idő alatt végképpen megszüntesse a készfizetést.

Osztrák püspökgyűlés.

Wien, okt. 6. A püspöki bizottság őszi konferenciája október 9-én kezdődik Gruscha bíboros herceg-érsek elnöklésével. A püspökök teljes ülése október 11-ikén kezdődik.

Marsellaise-szel a halálba.

Péturvár, okt. 5. A halálos ítéletet, a melyet a tengerészeti haditörvénysek Kronstadtban tizenkilenc zendülő matróz ellen hozott, ma hajtották végre. Az elítélt matrózok, a kiket cölöpökhöz kötöttek, a Marsellaise-t énekelték, amíg három sortűz véget vetett életüknek. Holttestüket a tengerbe süllyesztették.

Leégett színház.

Nancy, okt. 5. Az itteni színház tegnap este leégett. A kár egymillió korona. A tűzveszedelem keletkezésének oka még nincs megállapítva.

Színház.

* **Teatro Fenice.** La compagnia di operette di C. Lombardo diede principio ieri a sera al ciclo delle sue rappresentazioni con l'operetta „Geisha”.

Preceduta la compagnia da una buona fama artistica, essa superò tutte le aspettative del numeroso pubblico che affollava il Teatro Fenice. Dal principio alla fine l'operetta finì con l'ordine il più perfetto senza poter dar appiglio alla ben che menoma critica, vuolsi per la disciplina e la perfetta intonazione dei cori, vuolsi per la splendida messa in scena e per la sontuosità dei vestiri. Destò poi gradita sorpresa nel pubblico la quantità degli artisti di cui dispone la compagnia e che sono tutti dotati di eccellenti mezzi vocali.

La Baldi nella parte di Mimosa, colla sua vocina gentile ed educata a buona scuola fu uua Geisha ideale, Miss Polly Scuose la briconcella, ma quanto mai graziosa inglesina, fu stupendamente interpretata dalla C. Leoni. Una perfetta artista si addimostro la sig.ra Calligaris incarnando il personaggio di Juliette Diamante, di cui seppa superare valentamente le non poche difficoltà. Molto bene il Fognani nella parte di Redgz Ferfak; altrettanto dicasi del Beniamini, Marchese Suari e del Lombardo.

Il numeroso pubblico scattò in un im-

menso e prolungato applauso all'indirizzo del tenore Curti che si addimostro un valentissimo artista dotato di un bel timbro di voce, specialmente nelle note acute. Fra insistenti battimani dovette ripetere la romanza da lui cantata con molto sentimento.

Fece sganasciare dalle risa l'artista comico Urbano, vecchia e simpatica conoscenza del pubblico fiumano, e si ebbe a ricompensa interminabili applausi.

Benissimo le parti secondarie, buono, disciplinato ed ordinato il corpo di ballo, eccellenti i cori e l'orchestra.

Continuando di questo passo la compagnia Lombardo non potrà fare a meno dall'accaparrarsi le simpatie e la benevolenza del pubblico, il quale per addimostrarglielo accorrerà numeroso a tutt le rappresentazioni, come lo fu ieri a sera.

Questa sera Geisha si replica.

E. P.

Előfizetési felhívás

A „Fiumei Hirlap” független politikai napilapra.

1906 október hó 1-én új előfizetést nyitunk lapunkra.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

helyben házhoz hordva

Egy hónapra ... 1 kor. 20 fill.

Negyedévre ... 3 kor. 60 fill.

vidékre naponta postai szétküldéssel

Egy hóra ... 1 kor. 80 fill.

Három hóra ... 5 kor. 80 fill.

Kérjük azokat a t. c. előfizetőket, kiknek előfizetése augusztus hó 31-én lejárt, hogy a lap megrendelését minél előbb megújítani sziveskedjenek.

ABBAZIA,

„Nemzetközi Hálókocsi Társaság”

fürdőtelepe egész éven át nyitva.

Iroda: Stefánia szálloda.

Sürgöncim: Kuranstalten Abbazia.

Egészen új berendezés. A fürdőigazgatóság összes épületei renoválva és a leg-elegánsabban ujonan bebútorozva. Lift, villamos világítás, meleg- és hidegvízvezeték, tengerifürdők. A fürdőigazgatóság épületei: Stefánia szálloda, Quarnero szálloda és kávéház, 1-ső 2-ik és 3-ik számú dependance, Amália, Angiolina, Flóra, Laura, Mandria, Slatina villák stb.

A társaság szállodái a fürdőhely központjában, a híres babérrödben a tengerparton, a legnagyobb, e nemben egyedülálló kényelmet nyújtják. (Angiolina tengerifürdő a Quarnero szálloda mellett, Lajos Victor főherceg meleg tengerifürdő és gyógyfürdő a Stefánia szállóval és a 2-ik számú dependanceval közvetlen összeköttetésben.)

A Quarnero kávéházban, a Glacier pavillonban, a Stefánia szálloda télikertjében és nagy éttermében naponta hangverseny. Az elegáns nagyközönség találkozó helye.

A legjobb hírv konyha. Saját borpince, 25 féle francia pezsgő. Nagy társalgóhelyiségek, olvasóterem, zeneterem, játéktér, télikert, jól szellőztetett magas étterem nagy kiterjedésű saját park, gyönyörű kilátással a fiumei öbölre (Quarnero) és a szigetcsoporra (Veglia, Cherso).

A Stefánia szállodában minden nyelven beszélnek. Tudakozódásra szives készséggel válaszol a „Nemzetközi Hálókocsitársaság fürdőtelepeinek igazgatósága.”

Abbazia Stefánia szálloda.

Reggelizés előtt fél pohár

Igmándi

keserűviz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

SCHMIDTHAUER-féle

Hathatós óvszer a belső betegségek elterjedésének megállítására, ugyszintén kiváló gyógyhatású gyomor-, bél- és vérébajokban, továbbá elkövéredés, szívelhájásodás és azzal járó fulladásnál, sárgaság, máj- és lépdaganat, cukorbetegség, aranyér csúsz- és köszvény, vérbőség, és egyéb belserveszeti bajokban. Főszétküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban. Kapható minden jobb gyógyszerár és fűszerüzletben, kis üveg 30 f. nagy üveg 50 f. Össze nem tévesztendő másfajta keserűvizekkel. Kapható FIUMÉBAN horvát-dalmát és a tengerpartvidék részére HEIM F. nagybani elárúsító nagy ásványviz raktárában. Kicsinyben JECHEL FERENC drogeriájában Corso 10 sz. alatt.

Ügyes fodrásznő

és **masszirozónő** ismeretség hiányában kevés fizetésért alkalmazást keres. Címe: Via del Macello 9. sz. III. em. Balászné.

MÉRLEGKÉPES

könyvelő perfect magyar-német levelező, állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

Uj kávémérés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a Via Cappuccini 2. sz. alatt

Kávémérést

nyitottam. — Egy tejes kávé 16 fillér fekete kávé 12 fillér. Azonkívül hideg étek minden időben kaphatók.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

kiváló tisztelettel
Clotilde Schwach
kávés.

KERESEK

2 vagy 3 szobás lakást, november 1-ére, esetleg azonnali átvételre is. Cím a kiadóhivatalban.

Előkelő urinő

pártfogását kéri Kronek Vilma manikűrő, Via Serpentin 20. I. e.

Hol vesszük a legizlésebb és legolcsóbb ékszereket?

Engelsrath J.-nél

Fiume Adamich-tér és Abbazia, villa Stiglic, szemben a vásárcsarnokkal.

Arany, ezüst, drágakő és régészeti áruk legnagyobb raktára.

Órák, moretti különlegesség, fiumei és abbaziai emlékek.

Legolcsóbb árak.

Saját műterem órák és mindenféle ékszerek javítására, átalakítására és készítésére.

Telefon sz. 758.

Fodrász-üzlet.

A közönség szives figyelmébe ajánlom borbély- és fodrászüzletem (Adria-palota), bel- és külföldi illatszerekkel, különféle haj- és fogkefékkel dusan felszerelve.

A nagyközönség szives pártfogását kéri

DEDAKIN LÁSZLÓ
borbély- és fodrász.

Kerestetik

egy hét szobás vagy két, egymás mellett fekvő 3 és 4 szobás lakás fürdő és villanyvilágítással, lehetőleg kilátással délre és a tengerre. — Legalább két évre.

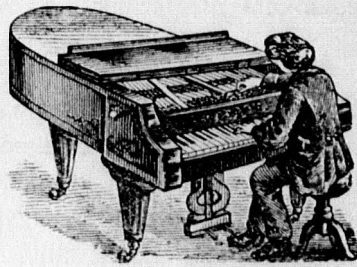
Ajánlatok a kiadóba.

Magyarok találkozó helye: a New-York kávéház

a vasuti állomással szemben.

Minden este cigányzenekar hangverseny.

Jó és pontos kiszolgálás.

Šalát Károly

zongora- és orgona-gyártó.

Első fiumei-szusági
HANGSZERGYÁRTÓ.

Javitok, mindenféle hangműszert, ugyszintén felhangolok zongorákat és harmoniumokat

Dusan felszerelt raktáramon tartok: citerákat, mandolinákat, harmoniumokat, harmonikákat, guszlicákat stb. stb.

Javításaim pontos [völtáért jótállok.]

Šusak, Strossmayer-utca 59.

(A fiumárai hidtől vezető főutcában).

Jó hangu Cimbalmot

legmodernebb Stílusban készítve olcsó áron

Reményi Mihály

Király-utca 58. BUDAPEST Király-utca 58.

mű-hangszer telepén vehet.

Nagy raktára az összes vonó-, fuvó- és ütő hangszereknek.

Régi mesterhegedűk vétele és eladása, a legmagasabb árákig.

Árjegyzék minden hangszerről külön-külön kérésre.

Fentartott hely a Fiumében levő

„ALLA SALUTE“

gyógyszertár

részére; **Dr. MIZZAN A.,**

az „ADRIA“ palotával szemközt. — Telefon 385,

A gyógyszertár ajánlja magát minden orvosi rendelést azonnal és exakt elkészíteni. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek, stb. stb.

Jutányos áru bútorok!

FIUME, Via San Vito 3, 5, 7.

CAMERA RIKÁRD

Stopár G.-cég képviselője. — Fiume.

2 ágy (egy helyre való)	18.— frt
2 éjjeli szekrény	12.— "
2 szekrény (Chiffon)	26.— "
1 mosdó-szekrény	3.20 "
1 asztal	3.50 "
1 tükör	1.50 "
1 kép	2.— "
4 szék	3.50 "
1 köpörláda	—80 "
1 törülköző-tartó	—80 "
teljes szobaberendezés	71.— frt

Egyszerű teljes szobaberendezés, fényes gör. stílus	100.— frt
Teljes szobaberendezés, fényes görög stílus, márványdíszszel	125.— "
Teljes szoba - berendezés, matt, ó-német stílus, márványdíszszel	145.— "
Konyhakredenc	13.— "
Konyhaszekrény 4 fiókkal	16.— "
Ágyrugany	5.— "
Összecsukható vaságy gumival	11.— "

Fa-ágy, fényes (egy helyre való) ruganyval 14.— frt.

Előző szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Tóth Elemér. — Kiadóhivatali igazgató: Pausi Emil.

Hönig E. kő- és könyvnyomdája